УДК 811.111+811.161.2]'25
DOI https://doi.org/10.32447/2663-340X-2021-9.18

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ МЕТАФОР МЕДІА-ДИСКУРСУ

Корнєлаєва Євгенія Валеріївна
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри філології
Одеського національного морського університету
вул. Мечнікова, 34, Одеса, Україна

Статтю присвячено вивченню перекладацьких трансформацій, що застосовуються під час перекладу концептуальних метафор, вилучених з англомовних текстів медіа-дискурсу. Актуальність наукової розвідки зумовлена, у першу чергу, значними розбіжностями у структурі англійської та української мов, що проявляються під час відтворення концептуальних метафор з англійської мови на українську, а з іншого, – у все більшому використанні різноманітних концептуальних метафор в англомовних текстах медіа- дискурсу, а саме у дискурсі новин. Беручи це до уваги, виникає необхідність уточнення самого поняття «перекладацькі трансформації». У роботі перекладацькі трансформації трактуємо як зміну формальних або семантичних компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, що призначена для передачі. Об'єктом аналізу стали англомовні концептуальні метафори. У статті під концептуальною метафорою розуміємо семантичний процес, при якому форма мовної одиниці переноситься з одного об'єкта позначення на інший на основі певної подібності між цими об'єктами при відображенні в свідомості мовця. Предметом дослідження є особливості використання типових перекладацьких трансформацій при перекладі концептуальних метафор з англомовних текстів медіа-дискурсу з метою збереження еквівалентності текстів оригіналу та перекладу. Метою презентованої розвідки є визначення та опис тих перекладацьких трансформацій, які використовують під час перекладу концептуальних метафор, вилучених з англомовних текстів медіа-дискурсу. Поставлена мета передбачає розв'язання таких завдань: визначити перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення еквівалентності перекладу; проаналізувати причини, що обумовлюють використання конкретних перекладацьких трансформацій в англо-українському перекладі. За результатами перекладацького аналізу, трансформація, що була найчастіше використаною під час перекладу – смисловий розвиток, що становить 34% від усіх перекладацьких трансформацій.

Ключові слова: *перекладацькі трансформації, концептуальна метафора, англомовні тексти медіа-дискурсу.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Серед актуальних проблем сучасного мовознавства важливе місце належить лінгвостилістичним та лінгвокультурним аспектам міжмовної мовленнєвої комунікації [14; 16]. Її ще називають перекладацькою діяльністю чи перекладом. Основна вимога до будь-якого перекладу – максимально можливий ступінь його еквівалентності тексту оригіналу. Процес досягнення повної еквівалентності ускладнюється насамперед відмінностями між мовою оригіналу і мовою перекладу, розбіжностями в граматичних системах мов, мовних нормах і узусу. Ефективним способом досягнення перекладацької еквівалентності в умовах відсутності семантичної та структурної подібності між мовою оригіналу та мовою перекладу вважаємо перекладацькі трансформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема перекладацьких трансформацій як одне з ключових завдань теорії та практики перекладу традиційно викликає великий інтерес з боку як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, та набуває все більшої важливості. Серед них такі відомі лінгвісти, як Бархударов Л. С. [1], Комісаров В. Н. [8], Максімов С. Є. [11], Рецкер Я. І. [12], Швейцер О. Д. [13] та інші. Однак, незважаючи на велику кількість робіт присвячених специфіці перекладацьких трансформацій, серед вчених немає одностайності щодо визначення власне самого поняття перекладацької трансформації. Більшість дефініцій не достатньо повно, на наш погляд, розкривають суть цього перекладацького явища. Крім того, часто (див. [8]; [12] та ін.) термін «перекладацька трансформація» вживається взагалі без чіткого визначення. Все вищевикладене обумовлює необхідність уточнення як самого поняття «перекладацька трансформація», так і закономірностям їх використання під час перекладу англомовних текстів медіа-дискурсу.

Характерною особливістю текстів медіа-дискурсу вважають різноманітні мовні засоби.

Вони позначають найактуальніші події в конкретній країні та світі в цілому. Саме тому, такі тексти пронизані неологізмами, стилістичними засобами, зокрема і концептуальними метафорами. До слова, детальне вивчення концептуальної метафори припадає на в кінець XX – початок XXI століття, що пов'язано з впровадженням когнітивно-дискурсивної парадигми у дослідженнях сучасних вчених, які розглядають це явище як складний багатофункціональний феномен у логіко-філософському, семіотичному, семантичному, стилістичному та ономасіологічному аспектах (Дж. Лакофф, В.М. Телія, Н.Д. Артюнова, Р. Якобсон, Л. В Кульчицька, А. Ортега-і-Гассет). **Актуальність** роботи зумовлена, з одного боку, не чіткою визначеністю явища перекладацьких трансформацій, а з іншого, – значними розбіжностями у структурі англійської та української мов. Крім того, актуальність цієї наукової розвідки підсилюється ще і через зростання кількості концептуальних метафор в англомовних текстах медіа- дискурсу. Беручи це до уваги, виникає необхідність детального вивчення способів перекладу концептуальних метафор з англійської мови на українську.

Формулювання мети і завдань статті. Об'єктом дослідження є англомовні концептуальні метафори. Під концептуальною метафорою розуміємо семантичний процес, при якому форма мовної одиниці переноситься з одного об'єкта позначення на інший на основі певної подібності між цими об'єктами при відображенні в свідомості мовця [2, 23; 3; 5]. Перекладацькі трансформації трактуємо як зміну формальних або семантичних компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, що призначена для передачі [12, с. 201]. Предметом дослідження є особливості їх використання при перекладі концептуальних метафор з англомовних текстів медіа-дискурсу з метою досягнення еквівалентності текстів оригіналу та перекладу.

Метою презентованої наукової розвідки є визначення та опис тих перекладацьких трансформацій, які найчастіше використовують під час перекладу концептуальних метафор, вилучених з англомовних текстів медіа-дискурсу. Поставлена мета передбачає розв'язання таких **завдань**: уточнити поняття «перекладацькі трансформації»; дослідити особливості використання лексико-граматичних та стилістичних трансформацій під час перекладу концептуальних метафор з англомовних текстів медіа-дискурсу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Англомовний медіа-дискурс, а також його лексичні та стилістичні засоби мають низку особливостей, що спричиняють певні труднощі під час перекладу. Серед засобів, що допомагають у вирішенні цієї проблеми часто вважають повний переклад зі збереженням образу, заміну образу в мові оригіналу образом мови перекладу деметафоризацію, застосування перекладацьких трансформації, що сприяють повноцінній передачі суті тексту, намірів автора, а також здійсненню комунікативних функцій [18, 112]. Однак, слід наголосити, що перекладаючи концептуальні метафори, вилучені з англомовних текстів медіа-дискурсу, перекладачу слід здійснити особливо якісний переклад, який окрім адекватної передачі сенсу висловлювання нічим би не поступався прагматичній та стилістичній спрямованості тексту оригіналу. Для досягнення такого ефекту, фахівець з перекладу повинен, у першу чергу, вміло використовувати перекладацькі трансформації [8, 123]. О. О. Селіванова вважає, що трансформація – це перетворення, модифікація форми, або змісту і форми одночасно, з метою збереження відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладного тексту [9, 156], що особливо важливо під час перекладу текстів медіа-дискурсу. Іншими словами, трансформації – це адаптація інформації мови оригіналу до мови перекладу, своєрідне перефразовування тексту оригіналу засобами іншої мови. При цьому С. Є. Максимов зазначає, що суть перекладу полягає у повному відтворенні інформації наскільки це можливо. Досягти такого ефекту можна тільки завдяки використанню певних змін. Зміни викликані певними розбіжностями у лексичних та граматичних системах двох мов і називаються перекладацькими трансформаціями [8, 124; 13]. Часто при перекладі, використання прямого словникового еквіваленту є неприпустимим, саме тоді перекладач частково або ж повністю замінює лексичні одиниці, що і є так званою трансформацією [8, 127]. Таким чином, можемо услід за Л. К. Латишевим [10, 198] стверджувати, що використання трансформацій зумовлене: 1) відмінністю мовних систем мови оригіналу і мови перекладу; 2) розходженням у мовних нормах мови тексту перекладу та тексту оригіналу; 3) розбіжностями у правилах ситуативного використання мовних засобів.

Важливим аспектом роботи перекладача від час відтворення текстів медіа-дискурсу є вдала передача стилістичних засобів і концептуальних метафор у тому числі. Як зазначає Т. Добросклонська, переклад метафор є одним з найскладніших процесів перекладу, оскільки метафора значною мірою пов'язана з певною

культурою, вона вимагає детальної інтерпретації, а також розуміння основ культури та концептуальних систем, як мови оригіналу, так і мови перекладу, які не завжди співпадають [4; 14; 18, 595]. За словами Снелла Хорнбі, «найважливішою проблемою, для перекладу метафори є те, що різні культури, а отже, й різні мови, концептуалізують і створюють символи, різними способами та форматами, а тому значення метафори часто залежить від культури» [14; 15; 19, 92]. З огляду на вищесказане, можемо виділити п'ять основних способів передачі метафор [5, 93; 6; 11] з мови оригіналу в мову перекладу: 1. Метафора може бути збереженою, проте лише за умови, якщо це дозволяє мова перекладу. 2. Метафора може бути перекладена порівнянням. 3. Якщо метафора має схожий еквівалент в мові перекладу, вона може бути ним замінена. 4. Метафора може зберігатися, а її значення пояснюватися. 5. Значення метафори може бути перекладене без збереження метафоричної образності.

Як зазначає В. Н. Комісаров, залежно від природи здійснюваних перетворень, перекладацькі трансформації можна поділити на: ***лексичні, граматичні*** та ***лексико-граматичні*** [8, 199]. При перекладі концептуальних метафор медіа-дискурсу часто застосовують лексичні перекладацькі трансформації, що полягають, головним чином, у заміні словникових відповідників у процесі перекладу.

Однією з таких трансформацій є дослівний переклад – спосіб перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин (морфем або слів) її лексичним відповідником у мові перекладу [12, 117]. До прикладу: *In addition to helping bars and restaurants* ***stay afloat****, states benefit from keeping their citizens buying booze* (G) – *Окрім того, що штати допомагають барам та ресторанам* ***залишатися на плаву,*** *вони виграють і від того, що жителі продовжують купляти випивку.* Під час перекладу концептуальної метафори *stay afloat – залишатися на плаву*, використано прийом дослівного перекладу, оскільки у мові оригіналу та мові перекладу присутні паралельні лексико-синтаксичні структури. У реченні (*I believe that we have a righteous wind at our backs and that as we* ***stand on the crossroad of history,*** *we can make the right choices, and meet the challenges that face us* (BD) – *Вірю в те, що за нашими спинами дме праведний вітер, хоч ми і* ***стоїмо на перехресті історії****, ми зможемо зробити правильний вибір та прийняти всі виклики, що з'являться на нашому шляху)* концептуальна метафора *we stand on the crossroad of history* було також відтворено за допомогою дослівного перекладу, оскільки вираз «стояти на перехресті історії» є прямим відповідником даної метафори.

Серед виявлених лексичних трансформацій спостерігаємо додавання –введення таких додаткових лексичних елементів, що відсутні в мові оригіналу, з метою достовірної передачі суті висловлення (оригіналу) та дотримання мовленнєвих і мовних норм, що існують у культурі мови перекладу [7; 9; 17, 130]. Наприклад: *They are anxious about their futures, and they feel their* ***dreams slipping away*** (Obs) – Вони занепокоєні своїм майбутнім, і відчувають, як *їх мрії вислизають крізь пальці*. Тут під час перекладу концептуальної метафори *dreams slipping away* було додано додатковий компонент *крізь пальці, оскільки* український фразеологізм «вислизати крізь пальці» досить часто вживається в українській мові, а тому, на наш погляд, органічно відтворює метафоричний образ оригіналу.

Часто під час перекладу концептуальних метафор зустрічаємо опущення –лексичну трансформацію, що базується на випущенні тих чи інших «зайвих слів» у перекладі [17, 138]. До прикладу: *They can't afford to watch another month of unpaid bills pile up, another semester of tuition slip out of reach, another month where, instead of saving for retirement,* ***they're dipping into their savings just to get by*** (Obs) – *Вони не можуть собі дозволити місяць просто спостерігати за тим, як назбирується купа неоплачених рахунків, ще один семестр навчання стає ще більш недосяжним, ще один місяць, коли замість того, щоб відкладати гроші до пенсії****, вони повинні економити, щоб просто вижити.*** Під час перекладу концептуальної метафори *they're dipping into their savings* використано прийом опущення займенника *their* – наш, оскільки, таке використання займенників характерно граматики англійської мови.

Конкретизація значення – це лексична трансформація, внаслідок якої слово (термін) ширшої семантики в оригіналі замінюється словом (терміном) вужчої семантики [9, 129; 7]. До прикладу: *We must also* ***put more of an Afghan face on security*** *by improving the training and equipping of Afghan Army and Police, and including Afghan soldiers in U.S. and NATO operations* (Obs) – *Ми також повинні* ***посилити безпеку шляхом покращення підготовки та оснащення афганської армії та поліції, а також афганських солдатів в США та НАТО.*** Концептуальну метафору ***put more of an Afghan face on security*** – «посилити

безпеку» перекладено через використання конкретизації, що викликано певними розбіжностями в лексико-граматичних системах двох мов, відмінностями в їхніх стилістичних нормах та правилах синтагматичної сполучуваності лексем.

Генералізація – лексична трансформація зводиться до зміни терміна вужчої семантики на термін ширшої семантики [7, 130]. Наприклад: *The Ebbitt Grill is the oldest operating restaurant in DC, a favourite watering hole for politicians, now running* ***a bare bones takeaway business*** (Obs) – *Ебітт Гриль, найстарший ресторан, що діє, в окрузі Колумбія, улюблена забігайлівка політиків, зараз працює лише* ***навинос.*** При використанні генералізації, іменник *bare bones,* що в перекладі означає *мінімальний*, в мові перекладу було замінено на частку «лише». При цьому випадку слід зазначити, що хоча і використання генералізації сприяє скороченню тексту, проте ніяк не впливає на його зміст.

Проаналізуємо особливості використання граматичних трансформацій під час перекладу концептуальних метафор. Серед них важливу роль займає перестановка – зміна порядку розташування мовних елементів у тексті перекладу порівняно з текстом оригіналу [13, 127; 7; 9]. До прикладу: *I have insomnia and nightmares, Monica says. I wake up 10 times each night with my* ***heart racing*** *and out of breath* (G) – *Мене мучать кошмари та безсоння, каже Моніка. Я прокидаюся по 10 разів за ніч, від пришвидшеного серцебиття та відчуття, ніби-то я задихаюся.* Тут спостерігаємо граматичну перестановку, оскільки словосполучення *heart racing – пришвидшене серцебиття* у перекладі передано за допомогою зміни/перестановки порядку компонентів у структурі словосполучення.

Граматична заміна – один із різновидів перекладу, при якому граматична одиниця в оригіналі перетворюється в одиницю перекладу із іншим граматичним значенням [17, 127; 7; 9]. Розглянемо її детальніше на прикладі речення: *I guess* ***the blooming crisis*** *that most worries the Obama campaign right now is Joe Biden's next speaking engagement* (G) – *Думаю, зараз* ***криза, що процвітає*** *викликає все більше занепокоєння у кампанії Обами, в ефірі наступне включення Джо Байдена.* Тут має місце граматична заміна: дієприкметник *blooming* відтворено за допомогою дієслова «процвіти».

Лексико-граматичні трансформації передбачають заміну лексичних та граматичних одиниць, а саме заміну окремих слів на речення, передачу значення морфеми цілим реченням, чи заміну однієї лексичної одиниці морфемою [17, 131; 7]. До такого виду трансформацій відносимо смисловий розвиток – перекладацький прийом, що будується на причинно-наслідкових зв'язках понять, які можуть взаємо замінюватися. При цьому замінюються як слова, так і словосполучення. До прикладу: *However,* ***no-one is above the law*** *and we will continue to engage and encourage people to act sensibly and to follow the guidance when meeting friends or family* (DT) – *Однак,* ***усі рівні перед законом,*** *і ми продовжуватимемо залучати та заохочувати людей до розумних дій та дотримання вказівок під час зустрічі з друзями чи родиною.* Тут словосполучення *no-one is above the law*, не має прямого відповідника в українській мові, тому під час перекладу було застосовано прийом смислового розвитку, а саме використано фразеологізм *усі рівні перед законом*. Як правило, при використанні такого прийому, відбуваються лексико-граматичні зміни у структурі виразу, які виникають через відмінності у структурах англійської та української мов. Проте, іноді такі зміни є, на наш погляд, необхідними, оскільки вони сприяють досягненню адекватності перекладу.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У роботі доведено, що концептуальні метафори англомовних медіа-текстів загалом відтворюються за допомогою перекладацьких трансформацій. За результатами перекладацького аналізу, трансформація, що була найчастіше використаною під час перекладу – смисловий розвиток, що становить 34% від усіх перекладацьких трансформацій. Разом з тим, досить поширеною є граматична заміна 18 %, дослівний переклад 15%, перестановка –12%, додавання 10 %, генералізація 7%. Значно рідше був застосований прийом конкретизації, лише 3% та опущення – 1%.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод. М. : Международные отношения, 1975. 327 с.
2. Бровченко И. В. Концептуальная метафора в клише англоязычного научного текста. Харьков, 2011. 364 с.
3. Гаврилюк І. О. Мас-медійний дискурс: змістові, культурні та функціональні особливості. *Академічний огляд.* 2016. № 10. С. 1-7.
4. Добросклонская Т. Г. Медиадискурс как объект лингвистики и межкультурной коммуникации. *Академічний огляд*. 2006. № 2. С. 21.

5. Довгань О. С. Англомовний новинний дискурс у сучасному медіапросторі. 2018. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64 .exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21ST R=nvnau_fil.n_2018_281_37

6. Исупова М.М. Концептуальные метафоры в корпоративном праве. *Академічний огляд.* 2018. №1. С. 59- 68

7. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Ч. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця : Нова книга, 2001. 303 с.

8. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. М. : Изд-во "ЭТС", 2000. 424 с.

9. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 464 с.

10. Латышев Л.К. Проблема эквивалентности перевода: Дисс. д-ра. филол. наук. М., 1983. 410 с.

11. Максімов С. Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови) Теорія та практика перекладацького аналізу тексту для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. К.: Ленвіт, 2006. 157 с.

12. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. М. : Международные отношения, 1974. 216 с.

13. Швейцер А. Д. Теория перевода: статус, проблемы, аспекты. М. : Наука, 1988. 215 с.

14. Babelyuk O. The dao of ecotranslation in Polish and Ukrainian translation studies. *Scientific Journal of Polonia University*. 28, 2018. P. 91-100. https://nuife.org/index.php/pnap/article/view/268/247

15. Babelyuk, O., Koliasa, O. , Matsevko-Bekerska, L., Matuzkova, O. & Pavlenko, N. The Interaction of Possible Worlds through the Prism of Cognitive Narratology. Arab World English Journal, 12 (2). 2021. 364-376. DOI: https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol12no2.25

16. Snell-Hornby M. Translation studies. Amsterdam : Benjamins, 1988. 434 p.

17. Dobrzyńska T. Translating Metaphor: Problems of Meaning. *Journal of Pragmatics*. 1995. P. 595-604.

18. Larson M. L. Meaning-based Translation: A Guide to Cross-language Equivalence. London : University Press America, 1984. 250 p.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

19. «Daily Telegraph» (DT) [Электронный ресурс]. – Режим доступу : http://www.postua.com./

20. «Guardian» (G) [Электронный ресурс]. – Режим доступу : http://www.thesun.ua.

21. «Observer» (Obs) [Электронный ресурс]. – Режим доступу : http://observer.guardian.ua/

REFERENCES

1. Barkhudarov, S.I. (1975). *Yazyk y perevod.* [Language and Translation]. M. : Mezhdunarodnye otnoshenyia. 327 s.

2. Brovchenko, Y. V. (2011). *Kontseptualnaia metafora v klyshe anhloiazychnoho nauchnoho teksta*. [Conceptual metaphor in English scientific text]. Kharkov. 364 s.

3. Havryliuk, I. O. (2016). Mas-mediinyi dyskurs: zmistovi, kulturni ta funktsionalni osoblyvosti. [Mas-media discurse: context, cyultural and functional peculiarities]. *Akademichnyi ohliad,10.* S. 1-7.

4. Dobrosklonskaia, T. H. (2006). Medyadyskurs kak obekt lynhvystyky y mezhkulturnoi kommunykatsyy. [Media discurse as an object of linguistics in intercultural communication]. *Akademichnyi ohliad,2*. S. 21.

5. Dovhan, O. S. (2018). *Anhlomovnyi novynnyi dyskurs u suchasnomu mediaprostori.* [English news discurse in modern media space]. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgibin/irbis_nbuv/cgiirbis_64 .exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21ST R=nvnau_fil.n_2018_281_37

6. Ysupova, M.M. (2018). Kontseptualnye metafory v korporatyvnom prave. [Conceptual metaphor in corporal law]. *Akademichnyi ohliad,1.* S. 59- 68.

7. Karaban, V. I. (2001). Leksychni, terminolohichni ta zhanrovo-stylistychni trudnoshchi . [Lexical, terminological and genre stylistic difficulties]. *Pereklad anhliiskoi naukovoi i tekhnichnoi literatury.* Vinnytsia : Nova knyha. 303 s.

8. Komyssarov, V. N. (2000). *Sovremennoe perevodovedenye*. [Modern Translation studies]. M. : Yzd-vo "ЭTS". 424 s.

9. Korunets, I. V. (2003). *Porivnialna typolohiia anhliiskoi ta ukrainskoi mov.* [Contrastive typology English and Ukrainian Languages]. Vinnytsia : Nova knyha. 464 s.

10. Latyshev, L.K. (1983). *Problema ekvyvalentnosty perevoda*. [The problem of translation equivalency]. M. 410 s.

11. Maksimov, S. Ie. (2006). Praktychnyi kurs perekladu (anhliiska ta ukrainska movy). [The practical course of translation (English and Ukrainian Languages]. *Teoriia ta praktyka perekladatskoho analizu tekstu dlia studentiv fakultetu perekladachiv ta fakultetu zaochnoho ta vechirnoho navchannia.* K.: Lenvit. 157 s.

12. Retsker, Ia. Y. (1974). *Teoryia perevoda y perevodcheskaia praktyka.* [The theory of translation in translation practice]. M. : Mezhdunarodnыe otnoshenyia. 216 s.

13. Shveitser, A. D. (1988). *Teoryia perevoda: statue, problemy, aspekty*. [The theory of translation: status, problems, aspects]. M. : Nauka. 215 s.

14. Babelyuk, O. (2018). The dao of ecotranslation in Polish and Ukrainian translation studies. *Scientific Journal of Polonia University, 28*. P. 91-100. https://nuife.org/index.php/pnap/article/view/268/247

15. Snell-Hornby, M. (1988). *Translation studies.* Amsterdam : Benjamins. 434 p.

16. Dobrzyńska, T. (1995). Translating Metaphor: Problems of Meaning. *Journal of Pragmatics*. P. 595-604.

17. Larson, M. L. (1984). *Meaning-based Translation: A Guide to Cross-language Equivalence*. London : University Press America. 250 p.

TRANSLATION TRANSFORMATIONS IN RENDERING MEDIA DISCOURSE CONCEPTUAL METAPHORS

Kornielaieva Yevheniia Valeriivna
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Philology Department
Odessa National Maritime University,
Str. Mechnikova, 34, Odesa, Ukraine

The article is focused on the investigation and description translation transformations while rendering conceptual metaphors from English into Ukrainian taken from texts of media discourse. The actuality of this study lies in the increasing use of conceptual metaphors in media discourse, namely news discourse. Taking this fact into consideration, there is a need for a more detailed analysis of ways of their translation. On the other hand, there is a considerable difference between grammatical structure of English and Ukrainian languages. The aim of the research is to study and describe ways of rendering of conceptual metaphors from English into Ukrainian. To achieve the aim, the following tasks were set: to define the notions of translation transformations and conceptual metaphor in the works of foreign and national scholars; to describe the key features of media discourse; to explore the ways of translation of conceptual metaphors from English into Ukrainian on the basis of English media discourse texts. It is proved that the main characteristics of media discourse is stylistic language means, and conceptual metaphors in particular. The language of media develops along with cultural consciousness, and also interacts with many current social and political processes. It is also represent the reflection of current events in a definite country and in the world in general. The object of the research is conceptual metaphors in English texts of media discourse. In this article conceptual metaphor is understood as a semantic process in which one domain is understood in terms of another. More detailed study of the conceptual metaphor started by the end of the twentieth century, which is associated with the introduction of cognitivediscursive paradigm of modern scholars who consider this concept as a complex multifunctional phenomenon in logico-philosophical, semiotic, semantic and stylistic aspects. J. Lakoff, V. Telia, N. Artyunova, R. Jacobson, made a great contribution to the development of such a topic. The method of comparative analysis of English texts of media discourse as well as their Ukrainian translation is used to find the most effective ways of translation of conceptual metaphors. It is proved that the most commonly used translation transformations while rendering conceptual metaphors in texts of media discourse are: logical development, grammatical replacement and loan translation.

Key words: *translation transformations, conceptual metaphors, English texts of media discourse*